

17. 10. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Akcie s vysílacím právem

Tzv. vysílacím právem se rozumí zvláštní právo akcionáře jmenovat (namísto valné hromady) jednoho nebo více členů představenstva, resp. dozorčí rady, společnosti a takto jmenované členy odvolat. V důvodové zprávě k připravované novele zákona o obchodních korporacích se hovoří o tom, že v reakci na nejednotnost odborné veřejnosti v řešení otázky, zda je možné vydat akcie, s nimiž je spojeno vysílací právo, a v zájmu zvýšení právní jistoty, se navrhuje výslovně tuto možnost připustit (§ 438a a § 448b z. o. k.). Obdobná úprava má být přijata také u společnosti s ručením omezeným.

Celkový počet takto jmenovaných členů nesmí být větší, než počet členů představenstva volených valnou hromadou (resp. dozorčí radou v případě, že členy představenstva volí dozorčí rada, tzv. německý model řízení).

Jmenování a odvolání člena představenstva vyžaduje písemnou formu s úředně ověřeným podpisem; jmenování a odvolání je vůči společnosti účinné doručením. Akcionář při výkonu tohoto práva doloží společnosti, že je oprávněn toto právo vykonat.

Nejmenuje-li akcionář člena představenstva do 1 měsíce ode dne, kdy mohl právo vykonat, může představenstvo, jehož počet členů neklesl pod polovinu, jmenovat náhradního člena do doby, než akcionář toto právo vykoná.

Člena představenstva jmenovaného akcionářem může valná hromada odvolat pouze tehdy, pokud toto právo zanikne nebo je-li pro to dán závažný důvod spočívající ve výkonu funkce jmenovaného člena představenstva, zejména porušil-li závažně nebo opakovaně své povinnosti.

Na dovolání se neplatnosti jmenování nebo odvolání člena představenstva jmenovaného akcionářem se použijí ustanovení o neplatnosti usnesená valné hromady (§ 428 a § 429 odst. 2) obdobně.

K rozhodnutí o změně stanov, které umožní vydat akcii s vysílacím právem, je třeba alespoň tříčtvrtinové většiny hlasů všech akcionářů každého druhu akcií.

Stejná pravidla, jak byla uvedena shora, jsou navrhována také pro akcie s vysílacím právem, s níž je spojeno právo akcionáře (namísto valné hromady) jmenovat jednoho nebo více členů dozorčí rady, společnosti a takto jmenované členy odvolat.

V podrobnostech lze odkázat na znění důvodové zprávy, která obsahuje výklad k jednotlivým ustanovením.

Jen pro doplnění (nad rámec důvodové zprávy) uvádím, že smlouvu o výkonu funkce takto jmenovaného člena bude schvalovat valná hromada společnosti a nikoliv akcionář, který jej do

funkce povolal (§ 59 odst. 2 z. o. k.) a že i tento člen je povinen hájit přednostně zájmy společnosti a nikoliv zájmy tohoto akcionáře.

V případě že bude vysílací právo náležet kupř. menšinovému akcionáři, lze očekávat, že v praxi může nastat situace, kdy valná hromada, resp. statutární orgán, ovládaný většinovým akcionářem, nebude chtít schválit, resp. uzavřít smlouvu o výkonu funkce s členem jmenovaným menšinovým akcionářem buď vůbec, anebo za stejných podmínek jako s ostatními členy dosazenými většinovým akcionářem. Potom se uplatní § 59 odst. 4 z. o. k.

Je sporné, zdali mohou stanovy určit rozdílné funkční období pro členy jmenované akcionářem a pro členy povolané do funkce jiným způsobem (např. valnou hromadou). Mám za to, že ze zákonné úpravy zákaz takového ujednání dovodit nelze.

Na člena jmenovaného akcionářem se použijí veškerá ustanovení zákona o obchodních korporacích (popř. jiných právních předpisů), která jinak dopadají na členy představenstva (dozorčí rady) volených valnou hromadou (srov. např. úpravu pravidel jednání orgánů, tzv. diskvalifikace, ručení apod.), nevyplývá-li z § 438a a § 448b z. o. k. něco jiného. Soudím proto, že i u takto jmenovaného člena lze připustit jmenování náhradníků postupem dle § 444 odst. 2 z. o. k., resp. § 454 odst. 2 z. o. k.

V nově navrhovaném ust. § 58 odst. 1 z. o. k. týkající se odstoupení člena voleného orgánu z funkce je zmínka o tom, že: *„Odstupující člen, který nebyl zvolen orgánem obchodní korporace, oznámí své odstoupení orgánu, jehož je členem, a jeho funkce končí dnem, kdy odstoupení projednal nebo měl projednat orgán, jehož je členem.“*, které se použije právě na případ člena jmenovaného akcionářem.

Akcí s vysílacím právem může být vydáno i více, čili „svého“ zástupce v představenstvu, resp. dozorčí radě, nemusí mít jen jeden akcionář. Právo jmenovat člena však nemůže náležet osobě, která není akcionářem (toto právo tedy není samostatně převoditelné ve smyslu § 281 odst. 3 z. o. k., srov. analogicky § 281 odst. 4 z. o. k.).

Změna stanov, která by spočívala např. ve snížení počtu členů představenstva ze tří na jednoho, je neslučitelná s vysílacím právem akcionáře (viz pravidlo, že celkový počet takto jmenovaných členů nesmí být větší, než počet členů volených valnou hromadou). Vzhledem k tomu, že materiálně jde o omezení práv spojených s určitým druhem akcií, je třeba k jeho přijetí (vedle většiny potřebné pro změnu stanov) také souhlas alespoň tříčtvrtinové většiny hlasů přítomných akcionářů vlastnicích tyto akcie (§ 417 odst. 2 z. o. k.). Přijetím takového rozhodnutí dojde k sistaci vysílacího práva akcionáře, které obživne, jakmile se počet členů orgánu odpovídajícím způsobem zvýší. Připustit lze však dle mého soudu i takový výklad, že bez současného zrušení (nikoliv jen pozastavení) vysílacího práva akcionáře nelze počet členů voleného orgánu platně snížit.

Největší „slabinou“ akcií s vysílacím právem zdá se být skutečnost, že tímto způsobem lze obsadit nanejvýš polovinu členů voleného orgánu. Dá se proto předpokládat, že korporační praxe bude i nadále používat spíše následující konstrukci (mnohdy upravenou nikoliv přímo ve stanovách, nýbrž v akcionářských dohodách) založenou na různých hlasovacích většinách či na sistaci hlasovacího práva jen některých akcionářů (popř. kombinaci obou způsobů obsazení volených orgánů):

Čl. 3.4.5[1]

(i) Členové dozorčí rady jsou voleni a odvoláváni valnou hromadou dle následujících pravidel:

(a) Akcionáři vlastníci Akcie A, jejichž hlasy představují nadpoloviční většinu všech hlasů

připadajících na všechny Akcie A, jsou oprávněni společně navrhnout Člena dozorčí rady 1 a Člena dozorčí rady 2. Akcionáři vlastníci Akcie B, jejichž hlasy představují nadpoloviční většinu všech hlasů připadajících na všechny Akcie B, jsou oprávněni navrhnout Člena dozorčí rady 3.

(b) Před předložením jakéhokoli návrhu na zvolení člena dozorčí rady nebo jeho odvolání je příslušný Akcionář povinen svůj návrh předložit a projednat s ostatními Akcionáři, a to s dostatečným předstihem (zpravidla, není-li zde nebezpečí prodlení, alespoň 5 Pracovních dní před předložením takového návrhu).

(c) Jsou-li splněny podmínky stanovené v těchto Stanovách, ZPOJ, ZOK a dalších právních předpisech jsou Akcionáři povinni na valné hromadě hlasovat tak, aby došlo ke zvolení nebo odvolání členů dozorčí rady v souladu s návrhy předloženými dle článků 3.4.5.(i) (a)-(b). Nenavrhne-li příslušný Akcionář 3.4.5.(i) (a) člena dozorčí rady, k jehož návrhu je dle článku 3.4.5.(i) (a) oprávněn, je valná hromada oprávněna zvolit do takové funkce jakoukoliv jinou osobu, která splňuje podmínky stanovené v ZPOJ, ZOK a dalších právních předpisech. Pravidla hlasování pro volbu takového člena dozorčí rady uvedená v článku 3.2.4.(ii)(c) tím nejdou dotčena.

(iv) Valná hromada je oprávněna odvolat člena dozorčí rady z jeho funkce pouze na návrh Akcionáře, který byl k navržení takového člena dozorčí rady oprávněn v souladu s článkem 3.4.5.(i) (a). V takovém případě se pravidla uvedená v článku 3.4.5.(i)(a)-(c) použijí obdobně. Valná hromada je též oprávněna odvolat člena dozorčí rady z jeho funkce, pokud je k takovému odvolání povinna dle ZOK, ZPOJ nebo jiných právních předpisů.

Článek 3.2.4.(ii)(c)

Následující záležitosti vyžadují souhlasy níže uvedených většin hlasů Akcií:

(i) Člen dozorčí rady 1 nebo Člen dozorčí rady 2 je zvolen, pokud pro takové zvolení hlasuje alespoň nadpoloviční většina všech hlasů Akcií A. Obdobná většina platí i pro případné odvolání Člena dozorčí rady 1 nebo člena dozorčí rady 2 a

(ii) Člen dozorčí rady 3 je zvolen, pokud pro takové zvolení hlasuje alespoň nadpoloviční většina všech hlasů Akcií B. Obdobná většina platí i pro případné odvolání Člena dozorčí rady 3.

Mgr. Vladimír Janošek,
advokát

[trvale spolupracující s ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.](#)

V Jámě 699/1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 731 773 563

e-mail: janosek@arws.cz

[1] Srov. např. stanovы obchodní společnosti PRVNÍ KLUBOVÁ pojišťovna, a.s. založené ve sbírce listin obchodního rejstříku Městského soudu v Praze pod č. B 20807/SL1/MSPH.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 29.: Jednání za s.r.o. – jednatelé](#)